

Analyzing teachers' knowledge of developmental-educational characteristics of preschool children in Iran**Sayed Karam Noorian Far, MohamadReza Emamjomeh, Farida Hamidi, AlirezaAssareh**¹ PhD Student, Faculty of Educational Sciences, Shahid Rajaei University, Tehran, Iran.² Associate Professor, Faculty of Educational Sciences, Shahid Rajaei University, Tehran, Iran.³ Associate Professor, Faculty of Educational Sciences, Shahid Rajaei University, Tehran, Iran.⁴ Professor, Faculty of Educational Sciences, Shahid Rajaei University, Tehran, Iran.**Abstract:**

The purpose of this research is to "examine the knowledge of educators about the developmental-educational characteristics of preschool children in Iran". The approach of this research is qualitative and phenomenological. , Ilam and Kermanshah were selected purposefully. The data collection tool included a semi-structured interview, which the researcher used to measure the knowledge of preschool teachers about children's developmental-educational characteristics. The validity of the intended tool was determined in two ways, "form and content" using the opinion of educational experts in the field of preschool children's education and psychology experts. In this section, the reliability method of agreement between two coders was used to check the reliability of the interviews. The findings of the research showed that the teachers' knowledge of the ratio of educational-developmental characteristics in the components of emotional-social, mental-cognitive, language-speech, creativity and innovation is weak and the level of knowledge of the teachers with the educational needs and characteristics of children's religious-moral development is within It was desirable

Keywords: preschool teachers, developmental-educational characteristics, preschool period, preschool children

واکاوی شناخت مربیان از ویژگی‌های رشدی - آموزشی کودکان پیش از دبستان در ایران

صدیکرم نوریان فر، محمدرضا امام جمعه*، فریده حمیدی،

علیرضا عصاره

^۱ دانشجوی دکتری دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه شهید رجایی، تهران، ایران.^۲ دانشیار دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه شهید رجایی، تهران، ایران.^۳ دانشیار دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه شهید رجایی، تهران، ایران.^۴ استاد دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه شهید رجایی، تهران، ایران.**چکیده:**

هدف از انجام این پژوهش "واکاوی شناخت مربیان از ویژگی‌های رشدی - آموزشی کودکان پیش دبستانی در ایران" است. رویکرد این پژوهش کیفی و به روش پدیدارشناسی انجام گرفته است. جامعه هدف کلیه مربیان پیش دبستانی که از این تعداد ۲۵ نفر در شهرهای ری، ایلام و کرمانشاه بصورت هدفمند انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل مصاحبه نیمه ساختاریافته بود که محقق برای میزان شناخت مربیان دوره پیش دبستان از ویژگی‌های رشدی - آموزشی کودکان از آن استفاده کرده است. روایی ابزار مورد نظر به دو شکل «صوری و محتوایی» با استفاده از نظر کارشناسان آموزشی در حیطه آموزش کودکان پیش دبستانی و متخصصان روان شناسی، تعیین گردید. در این بخش برای بررسی پایایی مصاحبه‌ها، از روش پایایی توافق بین دو کدگذار استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که شناخت مربیان نسبت ویژگی‌های آموزشی - رشدی در مؤلفه‌های رشد عاطفی - اجتماعی، ذهنی - شناختی، زبان - گفتاری، خلاقیت و نوآوری ضعیف و میزان شناخت مربیان با نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد مذهبی - اخلاقی کودکان در حد مطلوب بود.

کلید واژه‌ها: مربیان پیش از دبستان، ویژگی‌های رشدی - آموزشی، دوره پیش از دبستان، کودکان پیش دبستان.

مقدمه

فرایند، مدیریت منابع انسانی، به عنوان نقش کلیدی، ابزارهای بسیار ارزشمندی را فراهم می‌کند که برای مدیریت، توسعه و انتقال منابع انسانی به سرمایه انسانی، ضروری هستند. (Fernandez et al, 2016) و بر نگه داشت کارکنان برای حصول موفقیت سازمان بسیار تأکید شده است. (Flier, 2017) و در واقع بخش مدیریت منابع انسانی کل فرایند جذب و انتخاب و مراحل دیگر را هدایت می‌کند. (Avah, 2018) و از طریق تأمین نیازهای اصلی کارکنان، مورد توجه قرار دادن آن‌ها، اعتماد کردن، تحمل ویژگی‌ها و سلايق فردی، در کارمندان احساس تعهد ایجاد می‌شود. (Afjeh and Ansari, 1392). نیروی انسانی که دارای سطح بالایی از مهارت، تجربه و توانایی شناختی است؛ ضمن افزایش ارزش سرمایه‌های دیگر می‌تواند تصمیمات، فرایندها و راه‌های مؤثرتری هنگام مواجهه با مسائل و بحران‌ها برای سازمان ایجاد نماید. (Tessi, 2019). یکی از عواملی که به طور مستقیم بر سطح سواد مردم یک جامعه اثر می‌گذارد کیفیت آموزش و برنامه درسی در نظام آموزشی هر کشور به ویژه آموزش دوره پیش از دبستان و دبستان است (Badrian and Kiamanesh, 2017). از آنجاکه دوره پیش دبستانی در رشد و پرورش کودکان، نقش بسیار مهمی دارد (Abdul Maliki and Armand, 2015)، عملکرد این مراکز آموزشی، زمینه ساز ورود کودکان به اجتماعی بزرگتر به نام دبستان و سپس جامعه است و مربیان شایسته، با ذهن خلاق و منعطف می‌توانند از امکانات و وسایل موجود در پیش دبستانی به بهترین نحو استفاده (Deserved, 1397). براساس مطالعات انجام شده، برخی واقعیات نه چندان خوشایند نشان می‌دهد که در کشور ما اوضاع نظام آموزشی پیش دبستانی نگران کننده است. کمبود نیروی انسانی متخصص و نبودن مجوز استخدام، به رسمیت نشناخته نشدن مربیان پیش دبستانی از سوی نظام آموزشی (Mofidi, 1395) و فقدان آموزش‌های لازم به آن‌ها و مرتبط نبودن مدارک تحصیلی مربیان و نبود نظام گزینش برای جذب و استخدام مربی و عدم آموزش صحیح در این دوره، (Abbasi et al.,

از مهمترین اهداف تعلیم و تربیت برنامه درسی تربیت مربی این است که کودکان را برای اداره کردن زندگی تحصیل، امورات شخصی و شغلی در آینده آماده کنند. (Johnson and Rudisill, 2018). در عصر جدید به انسان در آموزش و پرورش به عنوان سرمایه‌های بی‌پایان و با ارزش نگریده می‌شود. (Atrio et al, 2016). فعالیت‌هایی آموزشی، تربیتی و مدیریت منابع انسانی در سازمان‌های امروزی شامل طراحی برنامه‌ریزی نیروی انسانی، طراحی اعضاسازی (جذب، گزینش و به‌کارگیری)، ارزشیابی عملکرد کارکنان، آموزش، و توسعه کارکنان و طراحی نظام پاداش و نگهداشت کارکنان (امنیت شغلی، بهبود زندگی کاری) می‌باشد و داشتن کارکنان راضی، پرنرژ و خلاق یا سرمایه انسانی متعهد، مهم‌ترین منبع سازمانی محسوب می‌شود و به عنوان یکی از مهم‌ترین راه‌های حفظ مزیت رقابتی سازمان، (Tahmasabi et al, 2016) و دستیابی به نیروی انسانی توانمند، خشنود و متعهد به عنوان ابزار رقابتی ضرورت دارد؛ چون در جو دانش‌محوری، رقابت، تحول‌گرایی، پاسخگویی، کیفیت‌گرایی، مشتری‌گرایی، مشارکتی و کارآفرینی قرار دارند. (Najmai, 2016). تربیت نیروی انسانی (تربیت مربی) در مراکز پیش دبستانی با رویکردی پویا و کارآمد، آموزش مهارت محور و هدفمند و تقویت زمینه ارتقای علمی و حرفه ای آنان، بر اساس یافته‌های جدید علمی و به کارگیری روش‌های نوین آموزشی اعم از کارگاهی، پروژه‌های و تدارک ابزار، تجهیزات و نرم‌افزار متناسب با آموزش دهنده و آموزش گیرنده، در راستای پایش، بهبود و اصلاح فرایند آموزش و تربیت و پرورش کودکانی مفید و اثرگذار در جهت تقویت و پویایی جامعه در آتی از ضرورت‌ها و رسالت‌های مهم سازمان تعلیم و تربیت است. (Thomas et, 2014) al. با توجه به اینکه نیروی انسانی کارآمد، از مهمترین دارایی‌های هر سازمانی محسوب می‌شود، تأکید بر فرایند جذب نیروی انسانی مؤثر در عرصه نظام‌های آموزشی رو به افزایش است. (Mirkamali et al, 1394). در این

ضرورت پیدا می‌کند بطوری که مربیان قادر باشند با روش‌های یاددهی - یادگیری فعال در قالب تجارب کلیدی یادگیری و توالی‌های رشدی، به دنبال رشد و پرورش مهارت‌ها و توانایی‌های پایه کودکان پیش دبستان باشند. مطالعات طولی نشان می‌دهد مربیانی که آگاهی کافی نسبت به ویژگی‌های آموزشی - رشدی کودکان دارند و دارای علم پداگوژی (استراتژی‌ها یا راهبردهای آموزش) تعلیم و تربیت کودکان هستند معمولاً از موفقیت‌های بیشتری برخوردارند. علی پور (Alipour, 1395). تلاش‌ها و پژوهش‌های اندیشمندی مانند (Holt)، (Wickart)، (Rudolf Steiner)، (Lewis)، (Margatsey)، (Rousseau)، (Pestalozzi)، (Montessori)، (Dewey)، (Keminos) و (Froebe) موید این است که تجارب سالهای اولیه هر کودک در شکل‌گیری شخصیت و کمال‌نهایی وی بی‌نهایت تأثیرگذار است. در جهان تحقیقات زیادی در مورد برنامه درسی و تربیت مربی کودکان پیش دبستانی انجام شده است. نتایج این تحقیقات نشان داده است که باید به تربیت مربیان کودکان توجهات خاصی کرد. در این تحقیقات به نقش و اثرگذاری برنامه درسی و تربیت مربی در شکل‌گیری شخصیت کودکان و رشد همه‌جانبه آنان اشاره شده است. همچنین از فقدان یک سند برنامه درسی ملی (اهداف کلی و ویژه، محتوای متناسب با سن عقلی و تقویمی کودکان، روش‌های مناسب یاددهی - یادگیری و ارزشیابی منظم و سیستماتیک و هدفمند) بحث شده است و در پاره‌ای از تحقیقات به مهجوریت و مغفول ماندن این دوره حساس و اثرگذار و عدم تربیت و پرورش مربیان ماهر و آشنا به ویژگی‌های رشدی - آموزشی اشاره شده است. همچنین در بسیاری از تحقیقات و به نقل از بزرگان تعلیم و تربیت کشور، از فقدان اطلاعات کافی مربیان نسبت به برنامه درسی کودکان اوان کودکی بحث گردیده است. تحقیقات (Mehr Mohammadi, 1392)، (Zakopoulou et al, 2010)، (Lafferney, 2006)، (McClellan. Flair and Edwards (2010)، (Melainejad et al (2008) گوی مدعای بالاست. بر

1395). نبود مربی آموزش دیده و آگاه به ماهیت و ویژگی‌های رشدی - آموزشی و مسائل و معلومات روز باعث شده است که اولین پله از پلکان آموزش و یادگیری در مرحله آمادگی، دارای کاستی‌های فراوانی باشد و هرگز توانائی لازم برای ایجاد انگیزش، پرورش و خلاقیت برای نونهالان را مهیا نکند. (Akhesh et al. 1395). امروزه رویکرد بسیاری از کشورها به موضوع رشدیافتگی، موجب شده است تا مراکز پیش دبستانی در مدارس کسب و کار با مدل‌های مختلف ایجاد شود و آثار اجتماعی مناسبی را به ارمغان آورد. این مراکز توانسته‌اند تهدیدات و تغییرات به وجودآمده در دنیای اطراف به ویژه سازمان‌های آموزشی را به فرصتی جهت سازندگی، روزآمدی، کارآمدی و اثربخشی خود به منظور هماهنگی و همراهی با مسیر تحولات جامعه امروزی و پاسخگویی و رویارویی با چالش‌های فراروی نظام آموزشی و فرایند آموزش، تبدیل نمایند. با تامل و توجه عمیق به دیدگاه تعلیم و تربیت حاکم بر جامعه و برای رسیدن به اهداف مرتبط با نظام پیش دبستانی کشور، مطابق با تغییر و تحولات ملی و جهانی، جذب و آموزش و نگه‌داشت مربیان متعهد و متخصص و وجود یک مدل جامع و نظام مند به نظام آموزشی پیش دبستانی کمک می‌کند تا با داشتن نظام ملی سیاستگذاری، برنامه ریزی در حوزه جذب مربیان کارآمد و آموزش مناسب، ترسیم مسیری پیوسته برای ارتقای دانش و مهارت آن‌ها با استانداردهای آموزشی و یادگیری را فراهم نموده و فرصت‌هایی برای کسب دانش، اطلاعات، مهارت و تفکر خلاق، شکوفایی توانایی‌های ذاتی کودکان را فراهم آورند. و پرورش نیروهای زنده، باهوش و موفق در حوزه‌های گوناگون آموزشی و پرورشی، فرهنگی و اجتماعی مهم است و آموزش پیش دبستانی فرایندی است مداوم و یک محیط رفتاری بسیار مهم برای کودکان به شمار می‌رود. یکی از رویکردهای مهم برنامه درسی در دوره‌ی اوان کودکی، آشنایی مربیان با ویژگی‌های رشدی - آموزشی کودکان است. برای نیل به این مهم یادگیری و آشنایی مربیان با نظریه‌های مهم تحولی-شناختی و روان‌شناسی و فلسفه تربیتی کودکان

استانداردهای بین‌المللی در تشخیص دقیق عملکرد مربیان و مراکز آموزشی کمک‌شایانی به برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران می‌کند.

(Luczynski and Fahmy, 2017) در تحقیقات خود اعلان داشتند که برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های زندگی، کودکان را قادر می‌سازد که دانش و نگرش و ارزشهای خود را به عمل تبدیل نمایند. با این وصف، بهترین مکان و موقعیت برای آموزشهای مهارت‌زندی مسیر تحصیل در آموزش و پرورش است که کودک را از ۵ سنین پیش دبستانی تا مقاطع بالاتر عالی همراهی می‌کند و در این فرایند نقش مربیان مهم است.

تحقیقات (Phan, Young and Nitzel, 2017) نشان می‌دهد مربیانی که از مهارت و درجه علمی بالاتری برخوردارند، احتمالاً باورها و عملکرد آنان در تربیت کودک موثرتر است.

نتایج تحقیق (Schmidt, 2016) نشان داده است که کودکان با یک دانش غنی از جهان طبیعی، کنجکاوی ذاتی، توانایی استدلال اولیه و علاقه به کشف دانش جدید شروع به تحصیل می‌کنند. اما حاصل آموزشهای مدرسه ای نه تنها ادامه این اشتیاق و کنجکاوی نیست بلکه کم شدن خلاقیت و روحیه پرسشگری است

یافته‌های پژوهش (Golden and large, 2014) نشان داد تعامل مربیان با کودکان در مراکز پیش دبستانی کیفیت لازم را ندارند. تنها در بخشی از مراکز پیش دبستانی، نسبت مربی به کودک تناسب لازم را دارد و نیز نسبت تعداد کودکان به کلاس در نیمی از مراکز پیش دبستانی از تناسب لازم بهره‌مند بودند و بیش از نیمی از مربیان مراکز، آموزشهای لازم در حوزه تخصص‌گذرانده‌اند. همچنین روش‌های یاددهی - یادگیری مربیان در مراکز پیش دبستان در حد متوسط کیفیت لازم را دارند.

نتایج (Karimzadeh, 2013) نشان داد که مربیان پیش از دبستان قادر به تدریس عملی محتوا نیستند و از بعد استفاده از شیوه‌های فعال تدریس و طراحی برنامه آموزشی و تربیتی منظم روزانه ضعیف هستند.

همین اساس، این پژوهش، به بررسی و ارائه راهبردهای مناسب در جهت واکاوی شناخت مربیان از ویژگی‌های رشدی - آموزشی کودکان پیش از دبستان در ایران می‌پردازد. تا از این طریق محققین توانسته باشند با توجه به فرهنگ‌ها، ارزش‌ها، تنوعات، ریشه‌های تاریخی، تمایزات فرهنگی والگوگیری از برنامه درسی غنی و مدرن سایر کشورها و مدنظر قرار دادن ارزش‌های حاکم بر نظام آموزشی کشور، کمکی به دست‌اندرکاران و برنامه‌ریزان درسی نظام تعلیم و تربیت کشورمان کرده باشد. و جوابگوی سوالات پژوهش باشند.

پیشینه پژوهش

(Chong, Kyung and Tam, 2021) در تحقیقی نشان دادند که مربیان پیش دبستانی دارای باورهای انسان‌گرایانه قوی در حالی در باورهای فرآیند شناختی/ علمی تحصیلی ضعیف هستند.

(Jacob Wamocha 2020)، برنامه‌های درسی و آموزشی مربیان نیاز به پارادایم‌های نوظهور مانند کاربرد رایانه و بازنگری، بمنظور کارآمدی و کارایی بیشتر مربیان در انجام وظیفه ضرورت دارد.

(Muller and File, 2020)، شکاف بین آموخته‌های نظری و ابعاد شناختی و شایستگی‌های عملی و فقدان برنامه درسی تفکر محور منطبق بر نیازهای کودک از چالش‌های تجارب جهانی است.

(Shapira-Lishchinsky, 2019)، عدم شناخت و آگاهی در ارتباط سازی متعادل و پیشینه‌ی فرهنگی و اعتقادی کودکان از مهمترین چالش در برنامه درسی مربیان می‌دانند

نتایج تحقیقات (Mazroughi et al, 2018) نشان داد برخی عناصر از قبیل استلزامات و امکانات اجرایی و اشاعه برنامه درسی در برنامه درسی تربیت مربی پیش دبستانی در اکثر طبقه بندی‌های صورت گرفته پیرامون عناصر برنامه درسی به نحوی مغفول واقع شده اند.

(Kohsen Fu Jimoto and Zank, 2017) در تحقیقات خود نشان دادند که ارزشیابی با استفاده از

ویژگی‌های رشد خلاقیت کودکان در چه حد است؟
 ۶. میزان شناخت مربیان از نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد مذهبی- اخلاقی کودکان در چه حد است؟

روش پژوهش

ان پژوهش حاضر از بعد هدف کاربردی، از نظر ماهیت کیفی است. در این پژوهش از روش پدیدارشناسی استفاده شده است. پدیدارشناسی روشی است که سعی در درک یک پدیده ویژه از طریق شرح تجربه، شرایط آن تجربه، و مردمی که در آن شرایط زندگی می‌کنند، دارد. توجه به تجربه و شرح آن از خصوصیات محوری تحقیق پدیدارشناسانه است دانایی فرد و کاظمی (Danaei Fard and Kazemi, 2018).

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری:

الف: بررسی اسناد: جامعه پژوهش شامل متن اسناد بالادستی و پژوهش‌های داخلی و خارجی مرتبط با موضوع پژوهش بود. داده‌ها از طریق اسناد بالادستی و متون علمی در بازه زمانی ۲۰۲۰-۲۰۰۰ مرتبط با موضوع نظریه‌ها و روش‌های مربوط به برنامه درسی تربیت مربی کودکان دوره پیش از دبستان و خبرگان و صاحب نظران حوزه تربیت مربی در آموزش و پرورش کودکان، اعضای هیئت علمی و مدرسان دانشگاه فرهنگیان کشور، متخصصان مرتبط با موضوع تعلیم و تربیت و تربیت مربی دانشگاه‌های کشور، اسناد بالادستی شامل: نقشه جامع علمی کشور، سند تحول بنیادین (۱۳۹۰)، اسناد یونسکو (۲۰۱۵)، تجارب کشورهای مختلف و کلیه مقالات، کتب، پایان نامه‌ها، مجلات تخصصی مرتبط با موضوع در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر و مشهور شامل (داخلی: کتابخانه دیجیتال دانشگاه علامه طباطبائی، نورمگز، جامع علوم انسانی، اس‌ای‌دی. خارجی: Science Direct SAGE, Google Scholar, Eric, Ebsco, Journals). انجام گرفت. با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. بر اساس اسناد

(Likoko, Matsutsu and Nasungo, 2013) در تحقیق خود نشان دادند که حقیقت، تربیت مربی پیش دبستانی، برای بهبود کیفیت آموزش و تدریس وی، به مربیان امری حیاتی است و بیشترین تأثیر را بر پیشرفت یادگیرندگان دارند

(Laubman, Sharon and McLaughlin, 2012) در پژوهشی دریافتند که مربیان پیش دبستانی نیازمند برخورداری از اطلاعات کامل در زمینه رشد کودک، و نیز آگاهی از راهبردهای مختلف تدریس هستند تا بتوانند فعالیت‌های آموزشی خود را متناسب با سطح رشدی نوآموزان سازماندهی نموده و انجام دهند. این موضوع همان چیزی است که یک چارچوب مناسب برنامه درسی قابلیت پاسخگویی به آن را داراست.

(Icegate, 2009) در تحقیق خود به این نتیجه رسید که مربیان نقش بسزایی در شکل‌گیری مفهوم خدا دارند. و نیز بیان داشت که عقاید دینی یکی از فرایندهای مهم در رشد کودکان پیش دبستانی است.

(Well Max Well Olas, 2007). در پژوهش خود به این نتیجه رسید که با لا رفتن کیفیت‌های آموزشی مراکز پیش دبستانی، وابستگی زیادی به معلومات، تحصیلات، تجربیات و مهارت‌های مربیان آنان دارد.

پرسش اصلی پژوهش

۱. میزان شناخت مربیان از نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد جسمی - حرکتی کودکان در چه حد است؟
۲. میزان شناخت مربیان از نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد عاطفی - اجتماعی کودکان در چه حد است؟
۳. میزان شناخت مربیان از نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد ذهنی - شناختی کودکان در چه حد است؟
۴. میزان شناخت مربیان از نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد زبان - گفتار کودکان در چه حد است؟
۵. میزان شناخت مربیان از نیازهای آموزشی و

مرحله دوم (سندکاوی): در این مرحله با استفاده از روش نمونه گیری سرشماری نمونه با جامعه برابر گرفته شد و با تحلیل محتوای اسناد، گزاره‌های مرتبط با برنامه درسی تربیت مربی از اسناد استخراج شد.

مرحله سوم (مصاحبه نیمه ساختار یافته): به منظور انجام نمونه گیری در مصاحبه، از روش نمونه گیری نظری (غیراحتمالی) و هدفمند به روش گلوله برفی استفاده شد. بدین صورت که از میان متخصصان و صاحب نظران موضوع برنامه درسی تربیت مربی، افرادی که دارای بیشترین تألیفات و یا تجارب در این زمینه بودند به عنوان مصاحبه شونده انتخاب شدند. افراد بعدی با پیشنهادها همان صاحب نظران انتخاب شدند.

به منظور افزایش روایی از اسناد دست اول تایید شده توسط متخصصین استفاده شد و جهت افزایش پایایی یافته‌ها، خودارزیابی توسط پژوهشگر و بازنگری توسط متخصصین انجام شد.

یافته‌های پژوهش

۱. میزان شناخت مربیان با نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد جسمی - حرکتی کودکان در چه حد است؟

و مدارک و شواهد موجود (منابع دست اول و دست دوم) نظرات صاحب نظران و محققین، تحقیقات انجام گرفته، مراجعه به سایت‌های سازمان یونسف، اینترنت و نمایه و نشریات اطلاعات مورد نظر جمع آوری شده و براساس روش بردی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

روش نمونه گیری

شامل مقالات، کتاب، پایان نامه‌ها و رساله‌ها و همچنین طرح‌های پژوهشی از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۱۹ در زبان انگلیسی و فارسی از پایگاه‌های داخلی و خارجی بر اساس واژه‌ها و جملات کلیدی موضوع پژوهش جستجو شد. از طریق فرایند جستجو (مقاله، کتاب، پایان نامه، رساله دکتری، طرح پژوهشی و گزارش) مشمول انتخاب اولیه شدند، با یک بررسی اجمالی در عنوان و چکیده‌های آنها ۵۰ سند برای قرار گرفتن در چرخه‌ی تحلیل محتوا انتخاب شد. در طی چرخه‌ی تحلیل محتوا، پس از بررسی و تحلیل ۵۰ مقاله، کتاب، پایان نامه، رساله‌ی دکتری، طرح پژوهشی و گزارش داده‌های به اشباع رسید و کار تحلیل محتوا متوقف شد. فرایند بررسی موضوعات مکتوب و الکترونیکی طبق شکل زیر انجام گرفت.

مقوله اصلی	زیر مقوله‌ها
ویژگی‌های رشد جسمی - آموزشی	۱. عدم شناخت کافی نسبت برنامه درسی رشد و تحول و راههای پیشگیری از مشکلات اختلال رفتاری کودکان.
	۲. عدم شناخت بعضی از مربیان از فلسفه و روان شناسی یادگیری کودکان
	۳. ضعف در آموزش رشد و تقویت مهارت‌های حرکتی ظریف و درشت بخصوص در عضلات کوچک دست و ساعد و عضلات بزرگ در بازوها، پاها و لگن جهت هماهنگی و انسجام در انجام بهتر فعالیت‌های روزمره کودکان.
	۴. عدم آشنایی کافی و مهارت در معرفی و انجام انواع بازی‌های هدفمند دوره اوان کودکی و توجه به بازی عادی و روزمره مثل فوتبال، فوتسال، لی لی کردن و.....
	۵. آموزش نا کافی مربیان نسبت به کارکردهای عالی شناختی و فراشناختی کودکان

۱. برنامه درسی مبتنی بر رشد و تحول و آگاهی به راه‌های پیشگیری از اختلالات رفتاری و فیزیولوژیکی کودکان، همواره از مهمترین دغدغه‌های روان شناسان و دست اندر کاران تعلیم و تربیت کودکان بوده و هست.

(Glamor, 2018) معتقد است که دوره پیش دبستانی دوره‌ی رشد و تحول است، یادگیری در این دوران بهتر از هر دوره دیگری است. بر اساس کدگذاری اطلاع رسانی شماره ۲، ۵، ۹، ۸، ۱۳، ۲۰ در مورد ویژگی‌های

دوره‌ی رشد و تحول و آگاهی به راه‌های پیشگیری از اختلالات رفتاری و فیزیولوژیکی کودکان، همواره از مهمترین دغدغه‌های روان شناسان و دست اندر کاران تعلیم و تربیت کودکان بوده و هست.

بی بدیل ورزش و فعالیت بدنی به خصوص در عصر جدید، علنا اعلام کردند که مراکز امکانات کافی چه از بعد سخت افزاری و چه از بعد نرم افزاری برای آموزش و اجرای بازی‌های هدفمند مد نظر شما ندارند و بازی که ما به کودکان می‌دهیم بیشتر در حد سرگرمی است.

اطلاع رسان شماره ۱۳ بیان کردند: برای پی بردن و شناختن کارکردهای عالی شناختی و فراشناختی کودکان نیاز به زمان و همکاری اولیا و مدیران مراکز است که در این راستا با دعوت از متخصصان آموزش کافی داده شود. ما با بررسی تکالیف و کارکردهای عینی و بررسی پوشه کار تا حدودی می‌توانیم به تفاوت‌های فردی از حیث خودکاری، تعطف پذیری و مسولیت پذیری کودکان پی ببریم. اما راهبرد خاصی جهت تقویت آنها نداریم.

۲. میزان شناخت مربیان با نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد عاطفی - اجتماعی در چه حد است؟

رشدآموزشی - جسمی اظهار داشتند: اطلاع رسان شماره ۲ اظهار داشتند رشته تحصیلی ما متناسب با برنامه درسی دوره پیش دبستانی نیست و اطلاعات کافی نسبت به توالی‌های رشدی و آموزشی و اختلالات رایج در بین کودکان ندارم.

اطلاع رسان شماره ۵ اظهار کردند: ما دوره‌های ضمن خدمتی گذرانیدیم و فقط اطلاعات کمی در مورد نظریه ژان پیاژه به خاطر دارم و وظیفه ما آموزش محتوی از قبل آماده شده است که بطور وفادرانه انتقال می‌دهیم.

اطلاع رسان شماره ۹ اظهار کردند: ما برای تقویت عضلات کوچک در ناحیه دست و عضلات درشت در ناحیه بازوها و پاهای کودکان، آنان را به انجام خمیر بازی و بازی‌های گروهی تشویق می‌کنیم و به واسطه رشته تحصیلی (الهیات) اطلاعات کافی دیگری ندارم.

اطلاع رسان شماره ۸: ضمن تاکید بر اهمیت و نقش

مقوله اصلی	زیر مقوله‌ها
ویژگی‌های رشد عاطفی - اجتماعی	۱. عدم تسلط برخی از مربیان نسبت به ویژگی‌های رشد زبان
	۲. عدم شناخت بعضی از مربیان در آموزش به کودکان دوزبانه پیش از دبستان
	۳. ضعف در آموزش رشد و تقویت مهارت‌های روابط اجتماعی و عاطفی و سازگاری با هنجارهای رایج در جامعه.
	۴. نادیده گرفتن کرامات انسانی و عدم اعتبار برای شخصیت کودکان توسط برخی از مربیان و در نتیجه افسردگی و آزردهی کودکان و فرار از مراکز پیش دبستانی

زیرا پژوهشگر بطور تصادفی با اولیایی که در یکی از مراکز پیش از دبستان حضور داشتند، مصاحبه ای انجام داد و آنان معتقد بودند که در طول دوره آموزشی چندماهه، هنوز تغییرات قابل توجه و رو به رشد از لحاظ رفتاری و اجتماعی در کودکان ما مشاهده نشده است.

۲. عدم شناخت بعضی از مربیان در آموزش به کودکان دوزبانه پیش از دبستان.

اطلاع رسان شماره ۱۰ و ۱۱ اعلام کردند که چالش اصلی من در آموزش، وجود فراگیران چند زبانه است برخی زبان کردی، برخی لری، برخی لکی و برخی عربی گویش می‌کنند. و این گویش‌های متنوع زمینه ساز خنده

۱. یکی از مشکلات مراکز پیش از دبستان، عدم تسلط برخی از مربیان نسبت به مهارت‌های کلامی و برقراری ارتباط، بواسطه‌ی فرهنگ‌ها و گویش‌ها و آداب و رسوم متنوع در کشور، برخی از کودکان همان فرهنگ و هویت خانواده را به مراکز پیش از دبستان می‌آورند. در این حالت مربیان و مدیران مراکز پیش از دبستان وظیفه دارند که نسبت به پرورش و کسب عادات روزمره و تقویت روابط اجتماعی و به خصوص رشد زبان کودکان بکوشند. پیام رسان شماره‌های ۱۳، ۱۹، ۲۳ تاکید داشتند که مربیان و مدیران بخوبی رسالت خود در جهت اصلاح رفتار و تقویت زبان و روابط اجتماعی کودکان انجام نمی‌دهند.

اطلاع رسان ۲۱ وجود بیماری کرونا و عدم فعالیت‌های حضوری مسبب ضعف در روابط اجتماعی و بروز ناهنجاری اجتماعی می‌داند.

۴. نادیده گرفتن کرامات انسانی و عدم اعتبار برای شخصیت کودکان توسط برخی از مربیان و در نتیجه افسردگی و آزرده‌گی کودکان و فرار از مراکز پیش دبستانی.

پیام رسان‌های شماره‌های ۶ و ۷ و ۱۴ و ۲۴ و ۲۵ در راستای بند ۴ اظهار نظر کردند:

پیام رسان‌های ۶ و ۷ و ۱۴ اظهار داشتند که عدم آگاهی و نا کافی بودن اطلاعات مربیان با فلسفه و ماهیت و ویژگی‌های کودکان عامل این نابسامانی می‌دانند. پیام رسان‌های شماره‌های ۲۴ و ۲۵ اظهار داشتند که مربیان آموزش کافی در رابطه با ناهنجاری‌ها و اختلالات رفتاری و روان شناسی کودکان ندیده اند. پس راههای مقابله با این چالش‌ها بلد نیستند.

۳. میزان شناخت مربیان با نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد ذهنی- شناختی کودکان در چه حد است؟

و مسخره کردن کودکان می‌شود و وقت زیادی از زمان ما صرف میانجگیری و اصلاح طرز فکر کودکان می‌گردد.

۳. ضعف در آموزش رشد و تقویت مهارت‌های روابط اجتماعی و سازگاری با هنجارهای رایج در جامعه. اطلاع رسان‌های ۱ و ۳ و ۱۵ و ۲۱ در این مورد اظهار نظر کردند:

اطلاع رسان ۱ و ۳ و ۵ اظهار داشتند که ما نتوانسته ایم که در مورد راهکارهای روابط اجتماعی و نحوه سازگاری با هنجارهای رایج در جامعه بخوبی عمل کنیم زیرا جامعه ای در حال گذر داریم و تغییرات چشمگیر و روبه رشدی که همزمان در فرهنگ و آداب و رسوم و هویت‌ها در حال وقوع است ما نتوانسته ایم که بخوبی با این تغییرات همراه شویم لذا در آموزش این مولفه‌ها ناتوان بودیم و علت اصلی آن فقدان برنامه درسی بروز و آکادمیک است.

اطلاع رسان شماره ۱۵ رایج بودن الگوهای منفی در جامعه و ضعف در رسانه‌های اجتماعی و فرهنگی و وجود پیام رسان‌های متعدد و مشغولیت افراد در این پیام رسان‌ها باعث ضعف در روابط اجتماعی بوده است.

مقوله اصلی	زیر مقوله‌ها
ویژگی‌های رشد ذهنی- شناختی	۱. عدم آشنایی مربیان با ویژگی‌ها و قوای ذهنی و استعداد‌های پنهان کودکان
	۲. عدم آشنایی با شاخص‌های کلیدی رشدی در دوره پیش از دبستان
	۳. عدم توجه به زبان و گفتار کودکان و راههای تقویت آن
	۴. عدم درک علمی از خصوصیات ذهنی

مرکز بینی و حالت جان پنداری کودکان به اشیای بی جان می‌باشد. لذا عدم شناخت بعضی مربیان با این ویژگی‌های کودکان و عدم اطلاعات کافی در ارائه مهارت‌های بنیادین در این دوره، سبب مشکلات فراوانی در آموزش می‌شوند.

۲. عدم آشنایی با شاخص‌های کلیدی رشدی در دوره پیش از دبستان

پیام رسان‌های شماره‌های ۱۷ و ۲۴ در این مورد اظهار نظر کردند: یکسری شاخص‌های کلیدی رشدی در

۱. عدم آشنایی مربیان با ویژگی‌ها و قوای ذهنی و استعداد‌های پنهان کودکان

پیام رسان‌های شماره‌های ۱۸ و ۱۶ و ۱۷ و ۲۴ در این مورد اظهار نظر کردند:

پیام رسان ۱۷ و ۱۶ بیان کردند، در نظریه‌ی شناختی پیازه دومین مرحله‌ی رشد شناختی مرحله‌ی پیش عملیاتی می‌باشد. این مرحله از رشد شناختی سنین ۲ الی ۷ سالگی را در بر می‌گیرد. از نظر پیازه یکی از ویژگی‌های مهم مرحله‌ی پیش عملیاتی وجود حالت خود

ایجاد محیطی مناسب و مجهز به نرم افزار و سخت افزار در جهت آموزش زبان ضعیف عمل کردند و این عامل در عدم رشد زبان آموزی کودکان موثر است.

۲. عدم همکاری اولیا با مرکز جهت اشاعه فرهنگ‌ها و.....

پیام رسان شماره‌های ۵ و ۸ اظهار داشتند: عدم همکاری خانواده‌ها و مشغله کاری آنان با مربیان و مدیران مراکز پیش دبستانی مزید بر علت است. نتایج تحقیقات متعدد نشان داده است که وقتی که کودکان به مراکز پیش از دبستان وارد می‌شوند؛ استفاده از زبان و سخنگویی را در خانواده خود آموخته‌اند. در این مراکز با دادن تجربه‌های محیطی صحیح؛ واژگان گفتاری و گنجینه لغات آنها به طور مستمر و به سرعت افزایش می‌یابد.

۳. عدم آشنایی مربیان با انواع زبان جانبی (مادری): پیام رسان‌های شماره ۱۰ و ۳ و ۶ و ۱۵ در این مورد اظهار نظر کردند: پیام رسان (۳) اعلام کردند، زبان پاره‌ای از هویت کودک محسوب می‌شود و بر مربیان فرض است در نگهداشت آن تلاش کند. پیام رسان (۶) اعلام کردند که آشنایی مربیان با انواع زبان‌های بومی - محلی و واردار کردن کودکان به یادگیری بیشتر و گویش آن، در پرورش و تقویت زبان‌های مادری موثر است. پیام رسان (۱۰) و (۱۵) اعلام کردند، مراکز پیش دبستانی و مربیان بعلت توجه خاص به زبان غالب (رسمی) در کشور، نسبت به احیاء و نگهداشت زبان‌های محلی کوتاهی‌های زیادی داشته‌اند.

۵. میزان شناخت مربیان با نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد خلاقیت کودکان در چه حد است؟

مقوله اصلی	زیر مقوله‌ها
ویژگی‌های رشد خلاقیت و نوآوری	نبود زیرساخت لازم جهت تربیت مربیان متخصص و کارآمد
	فقدان برنامه درسی خلاق محور
	کمبود امکانات و زیر ساخت‌های لازم جهت ظهور و بروز خلاقیت‌ها

دوره پیش از دبستان وجود دارد که کودکان از طریق حواس از جهان پیرامون خود کسب می‌کنند. ناتوانی بعضی از مربیان برای ثبت و ضبط این شاخص‌ها و عدم توجه کافی به آنان سبب افت قوه استدلال و تفکر در کودکان می‌گردد.

۳. عدم توجه به زبان و گفتار کودکان و راه‌های تقویت آن پیام رسان‌های ۱۴ و ۱۷ و ۲۱ و ۲۵ در این مورد اظهار نظر کردند:

هر چهار مورد به اهمیت نقش مهارت زبان آموزی در تقویت زبان و گفتار و شکل دهی به شخصیت کودکان اذعان داشتند و معتقد بودند که مربیان ما در این مهارت نقص دارند. تحقیقات متعدد نشان داده است که کودکان زبان و تفکر را پرورش می‌دهند و شروع به بازی نمادین، ترسیم تصاویر و صحبت در مورد اتفاقات گذشته می‌کنند. تاجیک (Tajik, 2019).

۴. عدم درک علمی از خصوصیات ذهنی پیام رسان شماره‌های ۲۰ و ۹ معتقدند بودند که با توجه به خودمداری و قدرت تخیل و خلاقیت و رشد گویایی در این دوره، مربیان آمادگی علمی برای تقویت این مولفه ندارند و برنامه درسی خاصی در این راستا وجود ندارد.

۴. میزان شناخت مربیان با نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد زبان - گفتار کودکان در چه حد است؟

مقوله اصلی	زیر مقوله‌ها
ویژگی‌های رشد زبان و گفتار	۱. کمبود وسایل گفتاری و شنیداری در برخی مراکز
	۲. عدم همکاری اولیا با مرکز جهت اشاعه فرهنگ‌ها و..
	۳. عدم آشنایی مربیان با انواع زبان جانبی (مادری)

۱. کمبود وسایل گفتاری و شنیداری در برخی مراکز پیام رسان شماره ۱۲ اعلان داشتند: با توجه با متفاوت بودن اکتساب زبان کودکان از نظر سطوح و کیفیت و تا حدودی ریشه داشتن وراثتی اما مراکز پیش دبستانی در

۱. حاکمیت ایدئولوژی مفرط در مراکز با توجه به سن و سال کودکان
پیام رسان‌های ۸ و ۱۳ اعلام کردند که در این سن و سال نباید کودکان را وارد ایدئولوژی کرد. بعضی مربیان با لحاظ کردن ایدئولوژی و نادیده گرفتن نوع مذهب و گرایش کودکان، تاثیرات منفی در رفتار و مذهب و حتی اخلاق اسلامی می‌گذارند.

پیام رسان ۲۳ اعلام کردند که ابعاد اخلاقی و مذهبی در برنامه درسی تربیت مربیان جز حلقه‌های مفقوده می‌باشد. هرچند در ظاهر در خصوص ابعاد مذهبی و رشد اخلاقی بحث شده است، اما مربیان بخوبی نتوانسته‌اند که در تقویت رشد مذهبی و اخلاقی عمل کنند.
۲. توجه به ارزشهای فرهنگی و تربیتی و سازگار با آموزه‌های دینی و قرآنی

پیام رسان شماره ۱۱ بیان داشتند که محتوای برنامه درسی تربیت کودکان توجه زیادی به ارزش‌های فرهنگی و رشد همه جانبه کودکان نموده است و اگر ارزش‌های مذهبی و فرهنگی در فراگیران نهادینه شده است. مشکل در فرایند آموزش و شکل رفتار بوده است.

۳. توجه به فرهنگ اسلامی - ایرانی
پیام رسان‌های شماره‌های ۱۵ و ۱۹ اعلام کردند برنامه درسی تربیت مربیان در پرورش کلیه استعدادها در راستای تربیت بعد دینی و اعتقادی فراگیران موثر بوده است. تربیت و جهتگیری آن به سوی کمال و تعالی، که عالیت‌ترین مرز عبودیت است متجلی و متمرکز است. پیام رسان شماره ۴ بیان داشتند برنامه درسی تربیت معلم بیشتر به مسائل ایدئولوژی توجه دارد و این ایدئولوژی همسو با تعالیم اسلامی - ایرانی است (با اصلاحاتی در گفتار پیام رسان‌ها توسط پژوهشگر).

بحث و نتیجه گیری

بر اساس تجربیات و بررسی‌های میدانی و نتایج تحقیقات متعدد، آموزش‌های دوران کودکی نقشی بسیار مهم در یادگیری فرد دارد. چراکه در این دوران نگرش و بنیان‌های ارزشی برای حفظ و پشتیبانی از مهارت‌های

خالقیت فرآیندی انسانی است که منجر به ایده‌های جدید می‌شود. میشرا، سینگ (Mishra, Singh (2010). تفکر خلاق "نوآورانه" دارای ویژگی‌های کشف، تصور نتیجه، خطرات، منعکس کننده و... می‌باشد و بر تعامل بین انسان و محیط تمرکز دارد. اریک (Eric, 2011).
۱. نبود زیرساخت لازم جهت تربیت مربیان متخصص و کارآمد.

پیام رسان‌های شماره‌های ۱ و ۲ و ۴ اعلان داشتند که مربیان خلاقیت کافی در جهت تشخیص استعدادها و خلاق‌های پنهان ندارند و بر این باور بودند که دانشگاه‌های ذینفع در تربیت مربی کودک صلاحیت‌های کافی نداشتند. پیام رسان‌های شماره‌های ۲۲ و ۱۸ اعلان داشتند، مربیان تخصصی نیستند و از انواع رشته‌ها با گرایش‌های متفاوت آموزش کودکان را انجام می‌دهد.

۲. فقدان برنامه درسی خلاق محور. پیام رسان‌های شماره‌های ۱۱ و ۱۷ و ۲۰ اعلان داشتند که برنامه درسی دارای هویت و دارای مولفه‌های خلاق محور هنوز طراحی نشده و برنامه درسی بیشتر محلی و کارشناسی نشده است.

۳. کمبود امکانات و زیر ساخت‌های لازم جهت ظهور و بروز خلاقیت‌ها، اکثریت پیام رسان بجز پیام رسان‌های ۲ و ۴ و ۲۳ و ۲۵ و ۱۸ بقیه پیام رسان‌ها اعلام کردند که مراکز تربیت مربی در کشور ما بسیار کم و ناشناخته است. دانشگاه‌های علمی - کاربردی و بعضی دیگر دانشگاه‌ها که تربیت مربی را برعهده دارند، زیر ساخت مناسب جهت تربیت مربی خلاق و مبتکر ندارند و اگر هم دارند دارای نقص هستند.

۶. میزان شناخت مربیان با نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد مذهبی - اخلاقی کودکان در چه حد است؟

مقوله اصلی	زیر مقوله‌ها
ویژگی‌های رشد مذهبی - اخلاقی	۱. حاکمیت ایدئولوژی مفرط در مراکز با توجه به سن و سال کودکان
	۲. توجه به ارزشهای فرهنگی و تربیتی و سازگار با آموزه‌های دینی و قرآنی
	۳. توجه به فرهنگ اسلامی - ایرانی

جامعه شناختی و زیست شناختی کودکان دارند که ریشه این نابسامانی تا حدودی به دانشگاه‌های تخصصی تربیت مربیان و پاره‌ای هم به عدم وحدت رویه سازمان‌های استخدامی و آموزش و پرورش در استخدام و بکارگیری مربیان دارد. زیر مقوله‌های سوال اول پژوهش با موضوع بررسی آموزشی و ویژگی‌های رشد جسمی - حرکتی کودکان نشان داد که مربیان کنونی در نظام آموزش و پرورش کودکان شناخت کافی به برنامه درسی رشد محور و تحول و راههای پیشگیری از مشکلات اختلال رفتاری، فلسفه و روان شناسی یادگیری کودکان ندارند. و همچنین در آموزش رشد و تقویت مهارت‌های حرکتی ظریف و درشت بخصوص در عضلات کوچک دست و ساعد و عضلات بزرگ در بازوها، پاها و لگن جهت هماهنگی و انسجام در انجام بهتر فعالیت‌های روزمره کودکان دارند و در معرفی و انجام مهارت‌های پایه و اساسی و یادگیری انواع بازی‌های هدفمند دوره اوان کودکی تبحر کافی نداشته و فقط به بازی عادی و روزمره مثل فوتبال، فوتسال، لی لی کردن و... می‌پردازند. در حالی که اگر ما خواهان تربیت شهروندانی مفید و اثر گذار در جامعه آتی هستیم بایستی در امر تربیت و پرورش مربیانی حاذق، کوشا، دلسوز، متخصص و متعهد بکوشیم که این از رسالت و وظایف دستگاههای متولی بخصوص وزارت آموزش و پرورش، دانشگاههای ذیصلاح و دولت می‌باشد.

در مورد پرسش دوم با موضوع، شناخت از نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد عاطفی - اجتماعی کودکان، مهمترین مشکلات مربیان (عدم تسلط به مهارت‌های کلامی و برقراری ارتباط، دوزبانه بودن، مهارت‌های ارتباطی و کرامات انسانی و عدم اعتبار برای شخصیت کودکان) تشخیص داده شد. بنظر می‌رسد که نیازهای عاطفی و اجتماعی از مهم‌ترین نیازهای کودکان است. کودکان بعزت گذر از محیط خانواده به محیط ناآشنایی دیگر، از لحاظ روحی و روانی مشکل پیدا می‌کنند زیرا هنوز وابستگی به محیط خانه دارند. نقش مربی جهت ایجاد انگیزه و نگهداشت کودک بی بدیل است و مدیران

زندگی شکل می‌گیرند که مادال عمر و تغییرناپذیر هستند نیکولوا و همکاران (Nikoliva et al., 2014). مهمترین ویژگی‌های برنامه درسی تربیت مربی دوره پیش دبستانی، توجه به رشد همه جانبه کودکان، انعطاف پذیری و قابلیت اجرایی داشتن به شکل غیر متمرکز، بازنمایی خلاقانه، زبان و سواد، ابتکار و ارتباطات اجتماعی، تحرک، موسیقی، طبقه بندی کردن و شمارش، به کارگیری تجارب کلیدی همراه با مشاهده و برنامه ریزی، توجه به نیازهای فردی کودکان، آشنایی با روش طراحی آموزشی، آشنایی با انواع سبک‌های پرسشگری شناسایی شدند. که این یافته‌ها با نتایج تحقیقات (Marzouqi et al., 2019)، (Alatalo and Westlund, 2018) همسو و مطابقت دارد. از مهمترین اهداف تعلیم و تربیت برنامه درسی این است که کودکان بتوانند زندگی تحصیلی، شخصی و شغلی خود را اداره کند (Johnson and Rudisil, 2018). هرچند دسترسی به مراکز پیش دبستانی زیاد شده اما فضا و موقعیت‌های یادگیری کیفیت لازم ندارند. برای رفع این چالش، نقش مربیان و فعالیت روزانه مراکز پیش دبستانی موجبات فراهم سازی رشد مهارت‌های فردی، سلامتی، خودمراقبتی کودکان فراهم می‌سازد. فقر فرهنگی و محیط فقیر از امکانات باعث افت یادگیری می‌شود و برنامه درسی غنی و وجود مربیان دارای صلاحیت عمومی و تخصصی و آگاه به ماهیت و ویژگی‌های رشدی - آموزشی کودکان و ارزشیابی با استفاده از استانداردهای بین المللی در تشخیص دقیق عملکرد مربیان و مراکز آموزشی کمک شایانی به برنامه ریزان و تصمیم گیران می‌کند (Fu Jimoto et al., 2018).

هدف از انجام این پژوهش واکاوی شناخت از میزان آگاهی‌ها و آشنایی مربیان از ویژگی‌های رشدی - آموزشی کودکان دوره پیش از دبستان در ایران بوده است. آنچه به دست آمده است. نشان میدهد که مربیان پیش از دبستان کشور ما با چالش‌های زیادی در برنامه درسی، فقر علمی و فرهنگی و بکارگیری روش‌ها و فنون و مهمتر از همه با شناخت از ماهیت روان شناختی و

برنامه درسی خلاق محور، کمبود امکانات و زیر ساخت‌های لازم جهت ظهور و بروز خلاقیت‌ها) تشخیص داده شد. برخی از دانشگاه‌ها تربیت مربی دوره پیش از دبستان برعهده دارند. در این دانشگاه‌ها دروسی که بعنوان واحد درسی ارائه می‌دهند بیشتر دروسی عمومی و منطبق بر نیازها و ویژگی‌ها و ماهیت‌های کودکان نیست. خلاقیت و نوآوری در آنان مشاهده نمی‌شود و مربیانی که تربیت و پرورش داده است، بعضاً کارایی لازم در دوره پیش دبستانی ندارند. از دیگر مشکلات این دوره فقدان برنامه درسی ملی مستقل است و عدم وجود برنامه درسی مستقل باعث میشود که مناطق سازماندهی محتوا را انجام دهند که این امر باعث دوگانگی در آموزش کشور می‌شود و به نوعی اجباری و تحمیلی بوده است. بررسی میدانی پژوهشگر نشان داد که محتوای ساخته شده جنبه علمی نداشته و فاقد جذابیت و خلاقیت برای کودکان بوده و در برخی موارد متناسب با سن عقلی و فراتر از توان کودکان پیش دبستانی است.

در مورد پرسش ششم، زیر مقوله‌های (حاکمیت ایدئولوژی مفرط در مراکز با توجه به سن و سال کودکان، توجه به ارزشهای فرهنگی و تربیتی و سازگار با آموزه‌های دینی و قرآنی و نهادینه کردن فرهنگ توحیدی و اصول و ارزش‌های اسلامی - ایرانی) بوده است. با توجه به اینکه در ایران دین مبین اسلام غالب است. برخی مربیان بصورت افراطی کودکان را وادار به یادگیری ایدئولوژی می‌کنند که این عامل برای کودکان فرسا و مشکل خواهد بود. در حالی اکثر روانشناسان و بزرگان تعلیم و تربیت معتقدند که کودکان را در این سن نباید اجبار به پذیرفتن ایدئولوژی کرد زیرا به مرور زمان و بطور آگاهانه در سال‌های تحصیلی بالاتر با این مسائل آشنا خواهد شد. در سند تحول بنیادین بر هدایت کودکان به سمت وسوی حیات طیبه راهنمایی لازم صورت گرفته است. در این راستا مربیان در یادگیری آداب و معاشرت اسلامی و ارج نهادن به ارزش‌های دینی - اسلامی و گرایش به سمت و سوی فطرت الهی و دستورات دین مبین اسلام به خوبی عمل کرده اند. با استناد به یافته‌های پژوهش و به دلایل

مراکز و مسولین ذیربط باید هماهنگی لازم با خانواده - مربی و کارشناسان تربیتی ایجاد کنند.

در رابطه با پرسش سوم، زیر مقوله‌های(نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد ذهنی - شناختی) نشان داده است که مربیان آشنایی کامل با توالی‌های رشدی، شاخص‌های کلیدی رشدی، زبان و گفتار کودکان ندارند و درک علمی از خصوصیات ذهنی کودکان ندارند. این در حالی است که برنامه درسی هماهنگ و منسجم و در سطح ملی برای تربیت کودکان وجود ندارد و بیشتر آموزش مربیان براساس محتوای از پیش ساخته شدهی کارشناسان بومی - محلی است. که این محتواها تخصصی و کارشناسی شده نبوده و نمی‌تواند جوابگوی نیازهای آموزشی و رشدی ذهنی - شناختی کودکان باشد.

در رابطه با پرسش چهارم، زیر مقوله‌های نامناسب بودن موقعیت آموزشی جهت ارزیابی مناسب مربیان، عدم همکاری اولیا با مرکز جهت اشاعه فرهنگ‌ها و .. عدم آشنایی مربیان با انواع زبان جانبی (مادری) بوده است. اکثر کشورهای پیشرو دنیا مطابق با نظریات و اندیشه‌های متفکرین و تعلیم و تربیت دهندگان کودک، به گسترش، آموزش و اشاعه‌ی زبان‌های بومی - محلی تلاش می‌کنند و سعی دارند که در راستای زبان رسمی به این زبان‌ها توجه شود. زیرا آنان به این یقین رسیده بودند که یادگیری زبان‌های مختلف در کیفیت بخشی به ارزش‌ها و هویت‌ها موثر خواهد بود و حتی از لحاظ فرهنگی، ارتباطات تجاری و اقتصادی مهم تلقی می‌گردد. در کشور ایران علی‌رغم تبلیغات زیاد در مورد اهمیت زبان‌های جانبی، در عمل شاهد شکوفایی این زبان‌ها نیستیم و در برخی از نقاط کشور تا حدودی شاهد رو به زوال رفتن برخی از زبان‌های مادری هستیم. توجه مسولین و احترام قائل شدن آنان به هویت‌های ملی - محلی و وادار کردن دانشگاه‌ها به تربیت مربیان به آموزش‌های محلی و وادار کردن خانواده‌ها به اهمیت و پاسداشت و نگهداشت زبان مادری از مهمترین موارد مقابله با این چالش‌هاست.

در مورد پرسش پنجم، زیر مقوله‌ها (عدم صلاحیت علمی دانشگاه‌ها در پرورش و تربیت مربیان خلاق، فقدان

شناخت و یادگیری مربیان به انواع هنجارهای فردی، اجتماعی، رشدی، خلاقیت و دستیابی به تربیت همه جانبه آینده سازان کشور در طراز آرمان‌های جمهوری اسلامی ایران و در نهایت توسعه پایدار کشور شده است و مولفه‌ها و عناصر مورد بررسی بیشترین تناسب با ماهیت و ویژگی‌های کودکان دارد که می‌تواند منبع مناسبی جهت کمک آموزشی مربیان باشد و از طرف دیگر عناصر و مولفه‌ها با توجه به رسالت‌ها و مأموریت‌ها و صلاحیت‌های مربیان پیش دبستانی در سند "راهنمای برنامه جامع تربیت و یادگیری در دوره پیش از دبستان" همسو و مطابقت دارد و می‌تواند زمینه رشد و توانایی مربیان در بکارگیری راهبردهای تربیت و یادگیری، فناوری‌های نوین و دانش رشد و تربیت فراگیران و طراحی و تولید محتوای تلفیقی و زبان آموزی را تقویت نماید. همچنین از ویژگی‌های دیگر عناصر مورد تحقیق، توجه جدی به تکالیف رشدی - آموزشی و تعامل و تامل و ارتباط بین خانواده - مربی و کودک می‌باشد که این امر می‌تواند با الهام‌گیری از روش‌های مشاهده، ارزیابی و مستندسازی فعالیت کودکان، کمک شایانی به مربیان و مسولین بمنظور شناسایی و معرفی و تقویت، کارهای تیمی، آشنایی با فرهنگ و آداب رسوم اجتماعی دینی و ملی و احترام به توانایی در حفظ و ارتقای سلامت، مراقبت، حقوق و قوانین، خانواده و توانایی ارجاع به آنان به مهارت تحقیق و انجام مطالعه علمی خواهد کرد. هرچند اخیراً سندی تحت عنوان راهنمای جامع تربیت و یادگیری کودکان تدوین و طراحی شده است اما این کار نا کافی است و پیشنهاد می‌گردد که پژوهشگران و محققان و برنامه ریزان درسی تلاش بیشتری در تدوین یک برنامه درسی کامل و جامع مختص کودکان پیش دبستانی بعمل آورند. تا در آتی شاهد شهروندانی با مهارت و با مسولیت و خلاق در جامعه باشیم.

پیشنهادهای کاربردی با توجه به یافته‌های پژوهش:

۱- با توجه به نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها سوال ۵ (میزان شناخت مربیان با نیازهای آموزشی

فقدان برنامه ریزی آموزشی و تربیتی منظم و علمی و ناقص بودن محتوای سازماندهی شده و نبود متولی واحد و یکپارچه جهت آموزش و تربیت هدفمند مربیان دوره اوان کودکی در ایران، نتایج این تحقیق می‌تواند منبع مناسبی، جهت طراحی و تدوین مدلی جامع و کامل و مبتنی بر دیدگاه اندیشمندان منتخب برای تربیت مربی دوره اوان کودکی در ایران باشد.

با عنایت به اینکه این پژوهش ابعاد شناختی مربیان از لحاظ ویژگی‌های آموزشی - رشدی کودکان مورد بررسی قرار داده است. پیشینه‌های پژوهشی این مطالعه بیشتر بر بعد برنامه درسی مربیان دوره پیش از دبستان تأکید داشته‌اند، لذا پژوهشی که نتایج آن با یافته‌های کلی این پژوهش همسو باشد وجود نداشت. ولی در مورد پرسش اول پژوهش که مربوط به ویژگی‌های جسمی - رشدی بوده است. یافته‌های این قسمت از پژوهش با یافته‌های پژوهش‌های (Mazroughi et al, 2018)، (Tajik, 2019) همسو و مطابقت دارد. در مورد پرسش دوم با مضمون نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد عاطفی - اجتماعی کودکان، یافته‌های این قسمت با یافته‌های سبزه (Green, 2014)، (Holt, 2015)، (Alipour, 1391) مطابقت دارد. پرسش سوم در رابطه (نیازهای آموزشی و ویژگی‌های رشد ذهنی- شناختی) بود. یافته‌های این قسمت با یافته‌های (Nejmai, 2016)، (Qasim Tabar, 2016) همسو می‌باشد. یافته‌های پرسش چهارم با موضوع ویژگی‌های رشد زبان - گفتار کودکان، با یافته‌های آخش و (Akash et al, 2016)، (Luczynski and Fahmy, 2017) مطابقت دارد. در رابطه سوال پنجم با مضمون رشد خلاقیت می‌باشد که یافته‌های این قسمت از پژوهش با یافته‌های کتیلر و کوهسن (Kettler and Kohsen 2018)، (Fu, 2018)، (Jimoto et al, 2018)، (Zank, 2017) و (Nowrozi et al, 2015) مطابقت دارد. و در آخر یافته‌های پرسش ششم با موضوع ویژگی‌های مذهبی- اخلاقی، با (Mohammadi et al, 2018)، (Hosseini et al, 2018)، (Hosseini et al, 2017)) همخوانی دارد. در این پژوهش، توجه خاصی به

منابع

- Agriculture and colleagues (1400). Designing the framework of professional competencies of entrepreneurial teachers, *Educational Innovations Quarterly*, Volume 20, Number 4
- Alavi Langroudi et al. (2019). Curriculum Validation, *Child Education from the Perspective of Islam and Psychology*, Quarterly Journal of Islam and Educational Research 12th Spring and Summer 2019 Number 1 (23 in a row.)
- Ahedi, Pegah and Qomishi, Mohammad (2016). Investigating the effect of environmental factors on children's creativity and mental development in the architecture of educational space, the fourth international conference on new findings of science and technology, Qom.
- Abbasi, Ali and Emami, Dariush (2015), re-engineering kindergartens, the missing link in the country's human resources development cycle, social, economic, scientific and cultural work and society monthly, (157): 73-63.
- Abdul Maliki, Saber; Khosravi, Mahbobeh and Farjadmand, Leila (2017), Identifying factors affecting the effectiveness of educational games from the point of view of educators of preschool and kindergarten centers in Tehran, *Phenomenology, scientific-research quarterly of teaching research*. 2(6): 126-152
- Ansari, A., López, M. L., Manfra, L., Bleiker, C., Dinehart, L. H. B., Hartman, S. C Winsler, A. (2017). Differential third grade outcomes associated with attending. publicly funded preschool programs for low-income, Latino children. *Child. Development*, 88, 1743-1756
- Afjeh, Ali Akbar and Saleh Ghafari, Adel (2012), Factors affecting the retention and leaving of knowledge-oriented employees, *Culture Strategy*, 21: 112-77.
- Akash, Salman; Hosseinikhah, Ali; Abbasi, Efat and Musipour, Nematoleh (2016), Pathology of Pre-Primary Education in Iran, *Quarterly Journal of Pre-Primary and Primary Studies of Allameh Tabatabai University*, 2nd, (6) 1-31..
- ووژیگی‌های رشد خلاقیت کودکان در چه حد است؟) بررسی سؤال پنجم که بیانگر ضعف آشنایی و شناخت مربیان با نیازهای مربوط به رشد خلاقیت کودکان پیش دبستانی بود و نیز با توجه به اهمیت رشد خلاقیت در این دوره حساس سنی، پیشنهاد می‌شود دوره‌های آموزشی متناسب با شناخت نیازهای خلاقیتی کودکان این سن و نیز شیوه‌های پرورش خلاقیت در کودکان پیش دبستانی به شکل مدون برای مربیان جامعه‌ی مورد مطالعه برگزار گردد.
- ۲- تشکیل گروه درسی دوره پیش دبستانی در سطح شهرستان‌ها و استان‌ها جهت تقویت و تغذیه فکری مربیان به دانش و فنون آموزش و پرورش در این دوره.
- ۳- باتوجه به اینکه آموزش و پرورش پیش دبستانی رشد محور است نه موضوع محور، لازم است ارزشیابی مستمر و مدام از عملکرد مربیان انجام گیرد. تا زمینه ساز افزایش و آشنایی بیشتر مربیان از رفتارهای کودکان باشد.
- ۴- بکارگیری روش‌های آموزش از راه دور از طریق نشریات تخصصی، کتاب، فیلم‌های آموزشی.
- ۵- با توجه با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها (مربوط به نیازهای جسمی - حرکتی، عاطفی - اجتماعی، شناختی - ذهنی و نیازهای مربوط به زبان و گفتار)، که نشان دهنده‌ی آن بود که وضعیت آشنایی و شناخت مربیان پیش دبستانی در این زمینه‌ها مطلوب است، لذا پیشنهاد می‌شود که تجربیات مربیان در زمینه‌های مربوطه به شکل علمی و مدون شده جمع آوری و در اختیار سایر مربیان مناطق دیگر قرار گیرد.
- ۶- سعی شود برای باز آموزی مربیان شرایطی فراهم گردد که سالانه دانش و معلومات خود را در زمینه‌ی اخلاق اسلامی و شیوه‌های آموزشی ویژه کودکان پیش دبستانی، احیا کنند و آگاهی لازم را در قالب استفاده بهینه از پژوهش‌ها و نظریه‌های نوین آموزش و پرورش و چگونگی کاربردی کردن آن، کسب کنند. (باتوجه به نتایج حاصله از تجزیه و تحلیل سوال ششم).

- Strategies and Practices in the Private Sector Commercial Banks of Bangladesh: Evidence from Human Resource Practitioners. *European Business & Management*, 4(1), 28-38.
- Eisner, E. w (2017). *thy enl: ghtened eye. Quali tative in quiry and the ennan cement of educational practice. teachers college pres.*
- Fleer, M. (2010). *Early Learning and Development: Cultural–historical concepts play.* Melbourne: Cambridge University Press
- Fleer, M. & Raban, B. (2007). *Early childhood literacy and numeracy: Building good practice.* Canberra: Department of Education, Science and Training
- Fernandez, M. D, Reyes, S. P, & Cabrera, R. V. (2016). *Human capital and human resource Management to achieve ambidextrous learning: A structural perspective.* *BRQ Business Research Quarterly*, 20(1), 63-77
- Fujimoto, K.A., Gordon, R. A., Peng, F., & Hofer, K. G. (2018). *Examining the Category Functioning of the ECERS-R across Eight Data Sets.* *AERA Open*, 4 (1), 1-16.
- Green (2014). *Designing an entrepreneurial curriculum model for preschool children and evaluating it from the point of view of curriculum experts, entrepreneurship and educators,* *Preschool and Elementary Studies Quarterly.* Volume 1, Number 1
- Golden, Ibrahim. (1397). *A scale for measuring the quality of the home environment and the quality of interactions with children at home (children under 7 years old).* Madras Institute of Childhood Studies. Trabiati Modares University.
- Ghasemi Honar, Zohra (2019). *The relationship between hidden curriculum and academic motivation, academic spirit and academic performance among students.* *Studies and researches in behavioral sciences,* South Tehran Payam Noor University.
- Hosseini, Seideh Betoul et al. (2018). *A comparative study in pre-primary school curriculum between Iran, Germany and Akash et al. (2015). Pathology of Preschool Education and Curriculum in Iran,* *Preschool and Elementary Studies Quarterly.* Tehran, Allameh Tabatabai University, second year, number six, winter 95, pp. 1 to 31.
- Blaiklock, k(2010) *thy Assessment of children"s language in farly childhood centtes.* *New Zealand uournal of Educational studies*, 45, 105-110.
- Burchinal, M. R., Cryer, D., Clifford, R. M. & Howes, C. (2002). *Caregiver training and classroom quality in child care centers.* *Applied Developmental Science*, 6, 2–11.
- Biales, C. (2018). *Profiles of Head Start Classroom Quality and Their Relationship to Children's Reading and Social-Emotional Outcomes.* ProQuest LLC, Ph.D. Dissertation, University of Cincinnati old age Adib.
- Bachkirova, T., Sibley, J., & Myers, A. C. (2015). *Developing and applying a new instrument for microanalysis of the coaching process: The coaching process Q-set.* *Human Resource Development Quarterly*, 26(4), 431-462
- Bonk C. J. & Graham C. R (2015). *Handbook of blended learning: Global Perspectives, local designs.* University of Alabama at Birmingham, Retrieved October 12, 2005 from http://www.uab.edu/it/instructional/technology/docs/blended_learning_systems.
- Costa, A. L, and Kallick, B (2019). *Nurturing habits of mind in early childhood: Success stories from classrooms around the world* ASCD Publishing.
- European Commission/EACEA/Eurydice, 2019. *Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe – 2019 Edition.* Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Education for All Global Monitoring Report. 2000-2015 UNESCO, 2015. First Edition. Published in 2014 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
- Eva, T.P. (2018). *Recruitment and Selection*

- Lobman, C., Sharon, R. & McLaughlin, J. (2012). Toward a Unified System of Early Childhood Teacher Education and Professional Development: Conversations with Stakeholders. Rutgers: The State University of New Jersey Lump
- Lobman, C., Sharon, R. & McLaughlin, J. (2012). Toward a Unified System of Early Childhood Teacher Education and Professional Development: Conversations with Stakeholders. Rutgers: The State University of New Jersey
- Leny, N. and Budy, S. and Muhammad, S. (2015). Economic Education Laboratory. Journal of education and practice, 6(33), 93-94
- Lobman, C., Sharon, R. & McLaughlin, J. (2012). Toward a Unified System of Early Stakeholders. Rutgers: The State University of New Jersey
- Lobman, C., Sharon, R. & McLaughlin, J. (2012). Toward a Unified System of Early Childhood Teacher Education and Professional Development: Conversations with Stakeholders. Rutgers: The State University of New Jersey.
- Musapour et al. (1400). The effectiveness of implementing clinical training in the teacher training curriculum on the professional training of student teachers at Farhangian University in Kerman province. Curriculum Studies, Volume 16, Number 63
- Mehr Mohammadi et al. (2013). Designing and validating the ideal model of the art curriculum of the elementary course of Iran Curriculum Studies Quarterly, 6th year, number 21, summer 2019
- Mohammadi, Fariborz Farsani (2018). Selection of scope approaches in preschool education. The specialized quarterly of preschool development. Number 39.
- Morteza, Akbar and colleagues (2012). The relationship between school organizational climate and job attachment of physical England. The fifth national conference on modern researches in curriculum planning in Iran.
- Holt N. (2010). Bringing the High Scope Approach to your Early Years Practice(second edition). London and New York: Routledge
- Hirsch, E. D. (2018).why knowledge matters: rescuing our children from failed educational theories.united states: Harvard Education press.
- Holt, N. (2015). Bringing the High Scope Approach to your Early Years Practice (second edition). London and New York: Routledge.
- Ivanova, Elena V.; Vinogradova, Irina A.2018. Scales SACERS: Results of the Study of the Educational Environment of Moscow Schools. European Journal of Contemporary Education, v7 n3 p498-510. 2018.
- Javidi, Tahereh et al. (2018). Aesthetics and art from the point of view of Maxine Green and its educational references. New educational approaches of the Faculty of Educational Sciences and Psychology, Isfahan University, year 12, number 2, serial number 26, fall and winter 2016.
- Karimzadeh, Enayat. (2013). Pathology of preschool programs in Kohgiluyeh and Boyer Ahmad provinces. Tehran, Master's thesis, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Khwarazmi University.
- Kimberly L. Cynthia L. Smith (2019). Maternal behaviors in toddlerhood as predictors of children's private speech in preschool
- Klimova, B. F. (2014). Detecting the development of language skills in current English language teaching in the Czech Republic. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 158, 85-92.
- Kraft, M. A., Blazar, D., & Hogan, D. (2018). The Effect of Teacher Coaching on Instruction and Achievement: a Meta-Analysis of the Causal Evidence. Review of Educational Research, 1-42

- curriculum model of Iran's preschool. Ph.D. Thesis. Faculty of Psychology and Educational Sciences, Khwarazmi University.
- Smith, K. (2015). Preschool teachers' understanding and implementation of learning through play. Submitted in fulfilment of the requirements for the degree of Magister Educations Faculty of Education University of Pretoria.
- Talkhabi, Mohammad et al. (2019). A comparative study of the national curriculum of Iran and Britain based on mental, cerebral, and educational principles, Tehran Institute of Cognitive Science Studies. Curriculum and teaching magazine, volume 8
- Tajik, Mitra (2019). Stages of cognitive development in children, <https://brainplus.ir/category/authors>.
- Tsai, S. (2019). Innovative behaviour of knowledge workers and social exchange attributes offinancial incentive. Journal of Knowledge Management. (22)8.1757-1781
- Tahmasabi, Reza; Broumand, Mojtabi and Mirzamani, Azam (2017), presentation of human resources management framework of Dosutvan organization, Human Resources Management Research Quarterly of Imam Hossein University (AS), 16th, 4th, 4th edition, 44th edition, Winter 2017: 141-135.
- Youssef (2008). An optimal curriculum model for pre-primary school, Education and Training Quarterly, Tehran, Beykzadeh, Jaafar et al. (2008). Investigating the level of strategic thinking of senior managers and its effect on the factors that create competitive advantage, Islamic Azad University, Banab branch.
- Zeng, S. (2017). Comparing Validity Evidence of Two ECERS-R ScoringSystems. ProQuest LLC, Ph.D. Dissertation, University of Washington
- education teachers in Rasht city schools, bi-quarterly journal of research in sports management and movement behavior, number 8, autumn 2019
- Maroufi, Yahya et al. (2012). Examining the level of occupational competence of primary education teachers and its development strategies. Education and Learning Research Journal, Number 3, Winter 2019, Tehran
- Mehrmohammadi et al. (2007), Curriculum, Perspectives, Approaches, and Prospects, 3rd Edition, Tehran: Textbook Study and Compilation Organization (Directorate) of Astan Quds Razavi Zimfar Publications
- Mir Kamali, Mir Mohammad; Hajkhozimeh, Mojtabi and Ebrahimi, Salehuddin (2014), identification of recruitment and retention criteria.
- McLachlan, C., Flear, M. & Edwards, S. (2013). Early Childhood Curriculum: Planning, assessment and implementation. Cambridge University Press.
- Nazanin Rezazadeh Mottaghi1, & Mahmoud Talkhabi2 (2019). Comparative Study of Iran and the UK national curriculum based on the principles of Mind, Brain and Educatino
- OECD. (2017). Key OECD Indic Ators on Early Childhood Education and Care. Received From: <Http://Www.Keep.Com/Digital-cAsset Management/Oecd/Education/Starting-Strong-2017-9789264276116-En#.WW27o7b-Vcc>.
- Posneh, Cambys. Khosravi, Ali Akbar. Pour Ali, Parinaz. (1391). Evaluation of the quality of preschool programs in Tehran, period 8, number 1, Al-Zahra University.
- Qasimpour, Hossein (2016). Basics and elements of the Waldorf curriculum. Tehran, Journal of Research in Planning, second term.
- Qasim Tabar, Seyyed Nabiullah. (1395). Designing and validating the music